

MÓZES ELSŐ KÖNYVE

32-36. FEJEZET

Lapozzunk Bibliánkban Mózes első könyvének 32. fejezetéhez. A 31. fejezetben tanúi lehettünk Lábán és Jákób búcsújának. Jákób fogott akkor egy követ, fölállította szent oszlopként, Lábán pedig elbúcsúzott lányaitól és unokáitól, és nagyon komolyan figyelmezteti Jákóbot: ha nem viseli jól gondját leányainak és unokáinak, Isten ítéljen fölötte. 32. fejezet: *„Másnap reggel fölkelt Lábán, megcsókolta unokáit és leányait, és megáldotta őket. Azután elment Lábán, és visszatért lakóhelyére. Jákób is útnak indult, és találkozott vele Isten angyalai”* (1-2. vers). Jákób tehát épp most búcsúzott el Lábántól, és hazaindult, ahol Ézsau várja. *„És találkozott vele Isten angyalai”* – kétségtelenül nagy bátorítás volt ez Jákóbnak ezen a ponton. Érdekes, hogy az Ige nem árulja el nekünk, milyen formában találkozott Jákób Isten angyalaival. Azt tudjuk, hogy az Ószövetségben sok esetben az angyalok emberi alakban jelennek meg a földön. Ez esetben az Ige nem enged bepillantást nyerni abba, milyen formában jelentek meg Jákóbnak az angyalok, csak azt tudhatjuk biztosan, hogy megjelentek neki. Úgy tűnik, az angyalok képesek fizikai testet ölteni, sőt szólni az emberekhez. A Zsidókhoz írt levélben a következőket olvashatjuk: *„A vendégszeretetről meg ne feledkezzetek, mert ezáltal egyesek – tudtukon kívül – angyalokat vendégeltek meg”* (13:2).

Azt hiszem, én még soha nem láttam angyalt az életemben. A feleségem ugyan megharagszik rám, amikor ezt így kijelentem, de én most egy szó szoros értelemben vett angyalra gondolok. A feleségem is angyal, csak éppen nem a szó legszorosabb értelmében, legalábbis azt hiszem! Van egy pásztor Idaho államban, aki kijelentette, hogy Gábiel arkangyal többször is meglátogatta már őt. Mindabból ítélve azonban, amit elvileg Gábiel mondott ennek a lelkipásztornak, erősen kétlem, hogy valóban Gábiellel találkozhatott. Az Ige figyelmeztet bennünket, hogy ne higgyünk minden léleknek, hanem vizsgáljuk meg a lelkeket, hogy azok az Istentől valók-e (1János 4:1). Sőt, az Igében arról is olvashatunk, hogy maga a Sátán képes a világosság angyalának kiadni magát (2Kor 11:14), hogy sokakat megtévesszen. Pál pedig azt mondja, átkozott legyen az az angyal, aki más evangéliumot hirdet, mint amit Pálék hirdetnek (Gal. 1:8). Ha tehát hirtelen megjelenne egy angyal és azt mondaná, hogy Isten mindenkit szeret, és egyáltalán nem számít, ki mit tesz, mert Isten mindenkit befogad majd az országába, senkinek sem kell imádkoznia, és nem kell Jézus Krisztuson keresztül jönnie az Atyához –átkozott legyen az az angyal. Isten angyalai ugyanis nem mondanának semmi olyat, ami nem áll összhangban Isten kinyilatkoztatott, igaz Igéjével. Én tehát még soha nem láttam angyalt, de biztos vagyok benne, hogy nagyon élvezném a találkozást!

Az Ige szerint vannak olyan angyalok, akiknek Isten megparancsolja, „*hogy vigyázzanak rád minden utadon*” (Zsolt. 91:11) – tulajdonképpen őrangyalok ők, én is hiszek létezésükben. Az enyém velem volt már több alkalommal is, és segítségemre sietett. Bizonyos esetekben nagyon is tudtam, hogy az én védőangyalom velem van. Voltak például olyan alkalmak, amikor meg is köszöntem neki, hogy abban a helyzetben segített. Magam sem értem, hogyan kerültem ki abból a helyzetből, egyetlen elfogadható magyarázatom, hogy az Úr angyala megmentett engem. Nyilvánvaló volt, hogy az Úr mentett meg. Jákób tehát találkozott Isten angyalaival. „*Amikor meglátta őket Jákób, ezt mondta: Isten tábora ez! És elnevezte azt a helyet Mahanaimnak*” (3. vers). „Mahanaim” azt jelenti, a két tábor helye: az egyik tábor Lábáné, a másik az angyaloké volt ez esetben. „*Azután követeket küldött Jákób maga előtt bátyjához, Ézsauhoz Széir földjére, Edóm mezejére, és ezt parancsolta nekik: Mondjátok meg uramnak, Ézsauinak: Ezt mondja a te szolgád, Jákób: Lábánnál voltam jövevény, ott tartózkodtam mostanáig. Szereztem ökröket, szamarakat és juhokat, szolgálókat és szolgálókat. Azért küldök neked üzenetet, uram, hogy elnyerjem jóindulatodat. A követek ezzel tértek vissza Jákóbbhoz: Elmentünk bátyádhoz, Ézsauhoz: jön is már eléd, de négyszáz ember van vele!*” (4-7. vers). A fogadóbizottság Ézsauval az élen már úton volt. Közéleg tehát a harmadik tábor is. Korábban Jákób találkozott Lábán táborával - meglehetősen kellemetlen találkozás volt -, majd az angyalok táborával, ami kellemes volt, most pedig Ézsau tábora közéleg. A találkozás kimenetele pedig egyelőre bizonytalan, bár kellemetlennek ígérkezik. Amikor Jákób legutóbb találkozott Ézsauval, a testvére meg akarta őt ölni. Vajon most miért tartana felé négyszáz emberével, ha nem akarná még mindig bántani Jákóbot? A négyszáz ember érkezésének híre nyugtalanítja Jákóbot.

Vegyük csak észre, hogy abban az üzenetben, amit Jákób Ézsauinak küldött, igyekszik kidomborítani, milyen nagy vagyona van, hogy megnyugtassa Ézsaut, nem azért tér vissza, hogy örökségét, vagy elsőszülöttségi jogát követelje, vagy bármit is elvegyen Ézsautól. Jákób kihangsúlyozza, hogy nincs szüksége semmire, hogy vannak szolgálói és állatai, és hatalmas vagyona. Azt is vegyük észre, hogy Jákób üzenetében urának szólítja Ézsaut, bár édesapja korábban kijelentette, hogy Jákób testvére fogja Jákóbot szolgálni. „*Jákóbot ekkor nagy félelem és szorongás fogta el, ezért két táborra osztotta a vele levő népet, meg a juhokat, marhákat és tevéket. Mert ezt gondolta: Ha eléri Ézsau az egyik tábort, és levágja azt, a megmaradt tábor elmenekülhet*” (8-9. vers). Jákób azonnal felkészül a legrosszabbra. Első lépésként kettéválasztja táborát, hogy ha Ézsau az egyiket megsemmisíti, legalább a másik tábornak legyen lehetősége elmenekülni. „*Jákób azután ezt mondta: Ó atyámnak, Ábrahámnak Istene, és atyámnak, Izsáknak Istene, Uram, aki ezt mondtad nekem: Térj vissza házádba, rokonságod közé, és jót teszek veled!*” (10. vers) – Jákób imában Istenhez fordul, és azonnal emlékezteti Istent arra, amit mondott neki. Én is gyakran imában emlékeztetem az Urat arra, amit mondott nekem. „Uram, te azt mondtad, hogy

ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a nevedben...”. Persze az Úr jól tudja, mit mondott, sőt én is tudom, mit mondott, mégis, néha szeretem őt emlékeztetni imában az ő ígéreteire: „Uram, megígérted, hogy ha bármit kérünk...” – ilyenkor csak emlékeztetem az Uram, hogy ezt ő mondta, nem én. Jákób is ezt teszi: emlékezteti Istent arra, amit neki mondott.

Majd így folytatja: *„Méltatlan vagyok minden hűséges és igaz tetteredre, amit szolgálóddal cselekedtél. Hiszen csak egy vándorbottal mentem át itt a Jordánon, most pedig két táborom van”* (11. vers). Jákób eljutott a Jordán területére, és ahogy szemével végigpásztázza a völgyet és megpillantja a Jordánt, eszébe jut, hogy húsz évvel ezelőtt, amikor elmenekült testvére elől, egy vándorboton kívül semmilye sem volt. Most, húsz évvel később visszatér, és rádöbben, milyen jó volt hozzá az Isten, és milyen gazdagon megáldotta. Olyannyira, hogy táborát két részre kellett osztania. „Uram, én nem érdemlem mindezt. Uram, méltatlan vagyok minden hűséges és igaz tetteredre. Olyan gazdagon megáldottál, pedig annakidején csak egy vándorbottal keltem át a Jordánon, nem volt semmim. Most pedig két táborom van!”. Hogy egy kicsit jobban szemléltessen, milyen hatalmas volt Jákób tábora, hadd hívjam fel a figyelmünket arra, hogy Jákób Ézsauak ötszáz-ötven állatot küldött ajándékba. Ez pedig csak elenyésző részét képezte az egyik tábornak! Jákób tehát hatalmas állatállománnyal rendelkezett! Sőt nagyon sok szolgálóval is, akik mind jönnek vissza Jákóbbal szülőföldjére. Jákób ekkorra már gazdag ember, és gazdagságát Istennek tulajdonítja. Azt mondja, nem érdemli meg, méltatlanul kapta – de Istentől kapta! Majd Isten elé tárja kérését: *„Ments meg engem bátyámnak, Ézsauak a kezéből, mert félek tőle, hogy ha idejön, megöl engem, az anyákat is gyermekeikkel együtt. Hiszen te mondtad:”* – megint emlékezteti Istent arra, amit mondott -, *„Sok jót teszek veled és utódaidat olyanná teszem, mint a tenger homokja, amely olyan sok, hogy meg sem lehet számolni”* (12-13. vers).

Szerintem Isten ígéretei az Igében rendkívül értékesek, és bizony folyamatosan emlékeztetnünk kell magunkat mindarra, amit Isten mondott. „Uram, te megígérted, hogy minden szükségletemről gondoskodsz a Krisztus Jézus dicsőséges gazdagsága szerint!”. Az Úr szereti, ha számonkérjük rajta ígéreteit, és ha ráállunk ígéreteire. Jákób azt kéri Istentől, hogy szabadítsa őt meg Ézsau kezéből, és őszintén megvallja, hogy fél. Igen, Jákób azt mondja, fél, szerintem azonban jobb őszintén bevallani, hogy félünk, mint mindenkit megtévesztve hajtogatni, hogy minden rendben velünk! „Én ugyan nem félek! Minden a lehető legnagyobb rendben van!” – miközben szétesőfélben vagyunk. Ez nem őszinte kijelentés! Jákób azonban őszinte Istennel: „Uram, félek, hogy Ézsau megöl engem is, és családomat!”. Jákób félt, és őszintén megvallotta azt Istennek. Bizony, az őszinteség a helyes út, főleg amikor az ember Istennel beszélget. Kit próbálsz megtéveszteni – hiszen *Istenhez* szólsz? Isten ismeri a szívedet, tudja, mi van benned. Istent nem csaphatod be! A legjobb tehát, ha teljesen őszinték vagyunk Istennel. Én szeretek is teljesen őszinte lenni Istennel. Szeretem elmondani neki, pontosan mit érzek. Azt hiszem, Istennel

mindenkinél nyitottabb és őszintébb vagyok, mert úgy érzem, miért is ne. Szerintem nevetséges dolog éppen Istennel nem nyíltan beszélgetni! Hiszen tisztában vagyok vele, hogy Isten elől semmit sem rejthetek el. Isten mindenről tud – mindannyian meztelenül állunk előtte. Így hát örültség lenne, ha megpróbálnám elrejtteni Isten elől valódi érzéseimet, vagy esetleg megpróbálnám jobb színben feltüntetni, vagy épp megváltoztatni azokat. Csak magamat csapnám be. Nagyon is jól tesszük, hogy nyitottak, őszinték vagyunk Istennel: „Uram, félek. Nem tudom, mit tegyek. Uram, annyira felzaklattak most ezek a dolgok. Uram, dühös vagyok.” – legyetek őszinték Istennel azzal kapcsolatban, amit éreztek! És akkor Isten kezébe veheti a problémát. Amíg viszont rejtegetni próbálok az érzéseimet, és próbálok Istent is megtéveszteni, és megnyugtatni, hogy valójában minden rendben van, Isten nem tudja orvosolni az életem problémáit. Őszintének kell lennem vele. Jákób is őszinte volt, és emlékeztette Istent az ígéreterére, hogy jót tesz vele, és annyi utódot ad neki, mint a tenger fövénye. Jákób azonban mintha azt is megkérdezné: „Hogyan lesz majd annyi utódom mint a tenger fövénye, ha Ézsau mindannyiunkat elpusztít?”.

„Miután ott töltötte az éjszakát, ajándékot válogatott ki szerzeményéből bátyjának, Ézsauinak: kétszáz kecskét, húsz bakot, kétszáz juhot, húsz kost, harminc szoptatós tevét fiastul, negyven tehenet és tíz bikát, húsz szamárkancát és tíz szamárcsödört. Szolgáira bízott minden nyáját külön-külön, és ezt mondta szolgálóinak: Keljetek át előttem, de hagyjatok távolságot a nyájak között! Az elsőnek azt parancsolta: Ha találkozol veled a bátyám, Ézsau, és megkérdezi, hogy kinek a szolgálója vagy, hová mégy, kié ez a jószág előtted, akkor ezt mondd: Szolgádé, Jákóbé, aki ajándékkal küldi uramnak, Ézsauinak. Ő maga is itt van mögöttünk. Ezt parancsolta a másodiknak is, a harmadiknak is, mindazoknak, akik a nyájak után mentek: Így beszéljetek Ézsauval, amikor találkoztok vele! Ezt is mondjátok: Szolgád, Jákób itt van mögöttünk. Mert ezt gondolta: Megengesztelem őt az ajándékkal, amely előtte, mégy, és csak azután kerülök a színe elé, talán szívesen fogad. Az ajándék tehát átkelt előtte, ő azonban a táborban töltötte azt az éjszakát (14-22. vers). Jákób tehát először imádkozik, majd minden tőle telhetőt megtesz, hogy Ézsaut kiengesztelje. Ahogy erről már korábban is szó esett, Jákób olyan ember volt, aki szinte meg volt győződve arról, hogy Isten nem tudja nélküle megvalósítani terveid, és Istennek szüksége van az ő segítségére. Így hát mindig megpróbált segíteni Istennek. Jákób nem az a fajta ember volt, aki csak úgy bízott az Úrban, miközben ő nyugton maradt. Az a fajta ember volt, aki előbb imádkozott, majd pedig megtett minden tőle telhetőt, hogy kedvezően alakuljanak a dolgok. Okos ember volt, aki folyamatosan terveket szövögetett, és manipulálta az embereket. Ebben az esetben Jákób ismét a manipuláció eszközéhez folyamodik. Jákób fél, és ahelyett, hogy Isten kezében hagyná a dolgokat, mindent megtesz, hogy segítsen Istennek megoldani a helyzetet, és megpróbálja kiengesztelni testvérét. Elküldi szolgálóit mindenféle állattal ajándékba Ézsau elé remélve, hogy mire ő kerül Ézsau szeme elé, addigra Ézsaut teljesen leveszi már a lábáról a temérdek ajándék. Jákób reméli, hogy az ajándékokkal eloszlathatja Ézsau dühét, és

kiengesztelheti őt. Erre persze mondhatnánk, hogy akkor ugye Isten azt szeretné, ha mi is tennénk valamit. Igen, nem gondolom, hogy a hit passzív dolog, sokkal inkább hiszem, hogy a hit aktív, és azt is hiszem, hogy Isten szeretné, ha használnánk a fejünket, és élnénk azzal a bölcsességgel, amit nekünk adott. Azt is hiszem azonban, hogy Isten azt szeretné, ha bíznánk benne, és abban, hogy ő képes megvalósítani terveit. Azt hiszem, túl sokszor bajba sodródunk pusztán azért, mert megpróbálunk Istennek segíteni – Istennek azonban nincs szüksége az én segítségemre.

„Az ajándék tehát átkelt előtte, ő azonban a táborban töltötte azt az éjszakát. De fölkelt még azon az éjszakán, fogta két feleségét, két szolgálóját és tizenegy gyermekét, és átkelt a Jabbók-gázlónál. Fogta és átküldte őket a patakon, és átküldte mindenét. Jákób pedig ott maradt egyedül” (22-25. vers). Szerintem Jákób azért küldte el mindannyiukat, hogy jól kialudhassa magát aznap éjjel, mások szerint pedig azért küldte el őket, hogy az éjszakát imában tölthesse. Az utóbbi azonban nem úgy hangzik, mintha Jákób lenne. Jákób gyakorlatias ember volt, és ahogy már említettem, ő tulajdonképpen jobban bízik magában ezen a ponton, mint Istenben. Igen, Istent is belekalkulálja a dolgokba, Istenhez fordul segítségért, de azért mindent megtesz, hogy önmagán segítsen. Nehéz nap állt Jákób mögött: a Lábánnal való találkozás érzelmi viharokkal járt, ezenkívül Lábán haragszik is rá, vagyis nem térhet vissza arra a területre, a másik oldalról pedig Ézsau közeleg ki tudja, milyen szívvel. Jákób arra gondolhatott, jobban teszi, ha jól kialussza magát, ehhez pedig el kellett küldenie népes családját. Ne feledjük, hogy volt 11 fia (József ugye még nem járt, az úton született), és ki tudja, hány lánya – mind 13 évnél fiatalabb. A sok gyerek biztosan nagy lármát csapott, Jákób viszont érezte, hogy ki kell pihennie magát. Ahelyett azonban, hogy jól kialudta volna magát, ezt olvassuk: „Ekkor Valaki tusakodott vele egészen hajnalhasadtáig. De látta, hogy nem bír vele” – vagyis az az angyal, aki tusakodott Jákóbbal, látta, hogy Jákób egyszerűen nem hajlandó feladni a harcot. Jákób egy vasakaratú férfi volt, de épp ereje volt Jákób gyengéje. Olyan erős volt, hogy hajlamos volt saját erejében bízni ahelyett, hogy teljesen az Úrra támaszkodott volna. Itt van tehát egy olyan éjszaka, amikor mindennél inkább pihenésre volna szüksége, de nem tud pihenni, mert az Úr egy angyalt küld, aki egész éjszaka tusakodik vele. De Jákób még mindig nem adja be a derekát. „De látta, hogy nem bír vele, ezért megütötte a csípője forgócsontját, és kificamodott Jákób csípőjének forgócsontja a tusakodás közben” (26. vers). Az angyal tehát készakarva, mennyei erővel megnyomorította Jákóbot.

Jákób első gondolata a nehéz helyzetekben mindig a menekülés volt. Úgy intézte a dolgot, hogy Ézsau a másik táborral találkozzon előbb, és ha Ézsau dühében leveri azt a tábor, Jákób még mindig menekülőre foghatta a dolgot. Ez a lehetőség mindig ott motoszkált a fejében: ha minden más csődöt mond, menekülni mindig lehet. Ez esetben azonban az Úr elzárta a menekülés útját. Jákób megnyomorodott, hogyan is futhatna így el? Így jutott el Jákób arra a helyre, ahol megadta magát. Jákób

végre megadta magát! Isten mindvégig arra várt, hogy átadja az életét az Úrnak. És most végre megtörtént, amikor megnyomorodott. Milyen szomorú, hogy Jákóbnak meg kellett nyomorodnia ahhoz, hogy ez megtörténhessen. Néha az ember legnagyobb erőssége a legnagyobb gyengéje. Pál apostol is olyan volt, mint Jákób bizonyos értelemben, mert ő is vasakarattal rendelkezett. Amikor Pál valamit elhatározott magában, szinte lehetetlen volt őt abban megállítani. Amikor Lisztrában prédikált, az emberek pedig feldühödtek rá, és megkövezték, sőt azt hitték, hogy megölték, ezért kivonszolták a városon kívülre. Még a barátai is azt gondolták, hogy Pál meghalt, sőt maga Pál sem tudta utólag megmondani, meghalt-e, vagy életben volt. Barátai körülállták, ahogy ott feküdt a földön, és siratták őt. Kisvártatva azonban Pál megmozdult, felkelt, megrázta magát, és már indult is vissza a városba! Hogyan is állíthatunk meg egy ilyen embert! Az ilyet nem lehet megállítani! Vasakarattal bírt. Ez azonban problémákhoz is vezetett. Amikor Pál Galáciában volt, és át akart menni Betániába, hogy ott is hirdesse az evangéliumot, mert szerette volna Ázsiába is eljuttatni azt, Istennek nem ez volt az akarat, Pál mégis kőkeményen elhatározta, hogy elmegy Betániába. Istennek tehát meg kellett betegítenie Pált olyannyira, hogy ki sem tudott kelni az ágyból. És akkor Pál ismét felfigyelt Isten hangjára, és megkérdezte Istentől: „Hova is szeretnéd, hogy menjek, Uram? Görögországba? De hát én Ázsiába szerettem volna menni, Uram!”. „Görögország az én akaratom, Pál.” Pál annyira beteg volt, hogy egyszerűen képtelen volt folytatni az útját Ázsiába. Az Úrnak ágyba kellett döntenie, hogy odafigyeljen rá – ez szomorú! Pál azonban valószínűleg soha nem viselte volna el mindazt, amit el kellett viselnie szolgálata során, ha nem lett volna olyan nagy erő benne. Másrészt viszont épp saját természetünk és adottságaink akadályoznak meg bennünket abban, hogy Istent szolgáljuk. Istennek ilyenkor kezelésbe kell vennie bennünket, hogy mindenben megtanuljunk tőle függni. Isten nem azt akarja, hogy a saját képességeimre támaszkodjak, hanem azt, hogy teljesen reá hagyatkozzak.

Jákóbot is meg kellett nyomorítania ahhoz, hogy eljuttassa arra a helyre, ahol teljesen átadott mindent Istennek, hogy aztán Isten mindent megteheszen Jákóbert. Isten ezt addig nem tudta elvégezni, amíg Jákób folyamatosan agyafűrt terveket szövögetett, és azokban bízott. Isten tehát eljuttatta Jákóbot a gyengeség helyére, megnyomorítja őt. Jákób nem követendő példa számunkra, de mindenképpen egy jó példája annak, mit kell Istennek megtennie egy-egy ember életében, hogy eljuttassa őket arra a pontra, ahol teljesen átadják magukat Istennek, hogy utána Isten elkezdhesse munkálkodni rajtuk keresztül, ők pedig megértsék, hogy az Úrra kell támaszkodniuk mindenben. Az angyal tehát megnyomorította Jákóbot. Jákób pedig, aki felismerte, hogy veszített, Hóseás szerint ekkor sírva könyörögni kezdett az angyalnak. Tudjátok, sokszor hallanunk kell egy ember hanghordozását is ahhoz, hogy igazán meghallhassuk, mit is mond ténylegesen. A hanghordozást viszont nem érzékelhetjük igazán, amikor valakinek pusztán nyomtatásban olvassuk szavait. Ahogy Jákób szavait olvassuk ebben az igerészben, úgy hangzik, mintha

Jákób győzteseként hatalommal kiáltaná: „Nem bocsátlak el, amíg meg nem áldasz engem.” *„Hajnalodni kezdett: Akkor ezt mondta Jákóbnak: Bocsáss el, mert hajnalodik! Ő azt felelte: Nem bocsátlak el, amíg meg nem áldasz engem”* (27. vers). Úgy hangzik, mintha Jákób a győztes tekintélyével beszélne. Pedig nem így történt. Hóseás könyvében azt olvashatjuk, hogy ezen a ponton Jákób összetört, sírt, könyörgött, és tulajdonképpen könnyek között kérlelte az angyalt, hogy nem menjen el addig, amíg meg nem áldotta őt. „Ennyi volt, vége, nem tudok futni, kérlek, ne menj el anélkül, hogy előbb meg ne áldanál engem!”.

„Ekkor megkérdezte tőle: Mi a neved?” – emlékeztetve őt jellemére, neve ugyanis jellemét tükrözte – *„Ő így felelt, Jákób”* (28. vers) – vagyis sarkonragadó, mert születésünkkor megragadtam a testvérem sarkát, és azóta is mindenkit irányítani és manipulálni próbálok. Ravasz vagyok, és utat törtem magamnak kőkemény elszántsággal, mert soha nem adom fel, mert én vagyok saját sorsom kovácsa, és megbirkózom minden helyzettel. És akkor Jákób megkapja az áldást: maga az áldás, hogy Isten megváltoztatja a nevét. *„Erre azt mondta: nem Jákób lesz ezután a neved, hanem Izráel, mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél”* (29. vers). A név a jellembeli változást mutatja: „Többé nem leszel egy független, ravaszdi sarkonragadó, hanem egy olyan férfi leszel, akinek az életét Isten irányítja. Izráel lesz a neved.” Jákób új természetét hirdeti ez a név – egy megváltozott, újjászületett emberét, akit többé nem test szerint, hanem a lélek szerint jár. Milyen csodálatos áldás is ez! A lehető legnagyobb áldás, amit valaha is kaphatott. Olyan áldás volt ez, amely egész életében megmaradt. Isten téged is meg akar áldani. Meg akarja változtatni a te természetedet is: egy független, önmagában bízó ember helyett olyasvalakivá szeretne formálni, aki Istenben bíz, reá támaszkodik, és akinek az életét Isten Lelke irányítja. Az áldás tehát Jákób természetének megváltoztatása volt. *„Nem Jákób lesz ezután a neved, hanem Izráel, mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél.”* Isten megváltoztatja a te természetedet is. Herceggé tesz, és hatalmat ad neked. *„Jákób ezt kérdezte: Mondd meg nekem a nevedet! De ő ezt mondta: Miért kérdezed a nevemet? És megáldotta őt. Jákób Penúélnak (ami azt jelenti, Isten arca) nevezte el azt a helyet és ezt mondta: Bár láttam Istent színről színre, mégis életben maradtam”* (30-31. vers). *„Már süttött a nap, amikor átkelt Penúélnál, és sántított csípőjére”* (32. vers). Jákób megnyomorodott – tartósan. *„Ezért nem eszik meg Izráel fiai mindmáig a csípő forgócsontján lévő inat, mert ütés érte Jákób csípőjének forgócsontján az inat”* (33. vers).

33. fejezet: *„Amikor Jákób föltekintett, látta, hogy már jön is Ézsau, és négyszáz ember van vele. Ekkor szétosztotta a gyermekeket Lea, Ráhel és a két szolgáló mellé. Előreállította a szolgálókat és gyermekeiket, mögójük Leát és gyermekeiket, ezek mögé Ráhelt és Józsefet. Ő maga előttük ment, és hétszer borult le a földre, amíg a bátyjához ért”* (1-3. vers). Egyes feljegyzések szerint abban az időben hétszer kellett meghajolni egy uralkodó előtt, amikor valaki feléje közeledett. Jákób tehát úgy közelített testvéréhez, mint egy királyhoz, Ézsau pedig valóban az is volt, mert ő volt az uralkodó Széír területén,

Edóm földjén. Jákób tehát tiszteleg testvére előtt, meghajol előtte hétszer az akkori szokások szerint. „Ézsau eléje futott, megölelte, nyakába borult, megcsókolta, és sírtak” (4. vers) – Isten tehát megválaszolta Jákób imáját. Testvére haragja eloszlott, és a feszültség, a keserűség, a düh, vagy a vádaskodás helyett, az elfogadás, a megbocsátás jelei mutatkoznak, és a szereteté, ahogy megölelték, megcsókolták egymást, és együtt sírtak. Isten Lelkének munkája megvalósult. Szerintem Ézsau eredetileg azért vonult ki testvére elé négyszáz emberével, korábbi elhatározását megvalósítva megölje Jákóbot. Emlékezzünk csak, hogy korábban, amikor Lábán Jákób nyomába eredt azzal a céllal, hogy mindent elvegyen tőle, amit az évek során összegyűjtött, sőt, hogy Jákób életére törjön, Isten szólt Lábánhoz, és megparancsolta neki, hogy egy ujjal se érjen hozzá Jákóbbhoz, illetve se jót, se rosszat ne mondjon Jákóbnak. Isten akkor is megvédte Jákóbot, és szerintem ebben az esetben is útközben megváltoztatta Ézsau szívét. Így amikor találkozott, az elmúlt évek minden haragja és keserűsége elszállt, és a két testvér újra szeretetben egymásra talált.

„Amikor föltekintett, azt kérdezte: Kik ezek? Ő így felelt: A gyermekek, akiket Isten kegyelme adott szolgálóknak. Majd odaléptek a szolgálók gyermekeikkel együtt, és leborultak. Odalépett Lea is gyermekeivel együtt, és leborultak. Végül odalépett József és Ráhel is, és ők is leborultak. Akkor ezt mondta Ézsau: Mire való ez az egész tábor, amellyel találkoztam? Ő ezt felelte: Arra, hogy elnyerjem uram jóindulatát. Ézsau ezt mondta: Van nekem bőven, Öcsém, legyen a tied, ami a tied! De Jákób ezt mondta: ne úgy, hanem ha elnyertem jóindulatodat, fogadd el tőlem ezt az ajándékot! Mert amikor megláttam arcodat, mintha Isten arcát láttam volna, olyan kegyes voltál hozzám. Fogadd el ajándékomat, amelyet áldásommal vittek neked, hiszen Isten kegyelmes volt hozzám, és van mindenem. Addig unszolta őt, amíg el nem fogadta” (5-11. vers). „Akkor Ézsau ezt mondta: Induljunk el, menjünk, majd én előttem megyek! De Jákób így felelt neki: Tudja az én uram, hogy a gyermekek gyengék, meg szoptatós juhok és tehének vannak velem. Ha csak egy napig is hajszojják azokat, elhullik az egész nyáj. Menjen csak az én uram a szolgálója előtt, én majd ballagok lassan az előttem járó jószág és a gyermekek járása szerint, amíg eljutok az én uramhoz Széírbe. Ézsau ezt mondta: Hadd hagyjak nálad néhányat a velem levő emberek közül. De ő azt felelte: Minek az, ha elnyertem uram jóindulatát. Így kelt útra Ézsau még aznap Széír felé. Jákób pedig Szukkót felé indult, és ott épített magának házat, jószágának meg karámokat készített. Ezért nevezte el azt a helyet Szukkótnak” (12-17. vers).

Az a tény, hogy Jákób házat épített magának, és karámokat állatainak, arra enged következtetni, hogy hosszabb időre szeretett volna ott maradni, és valószínűleg így is tett. Az egyik dolog, amit Mózes első könyve nem dokumentál, az egyes események között eltelt idő. Jákób nem ment azonnal Széír hegyéhez, ahol Ézsau lakott, ha nem egy időre letelepedett Szukkótban, majd pedig Sikembe vándorolt, és körülbelül nyolc-tíz évig ott tartózkodott. Az Ige nem említi, mennyi idő telik el az egyes események

között, de megadja egyes emberek életkorát. Ebből tudhatjuk, hogy sok idő telik el aközött, hogy Jákób találkozik Ézsauval, illetve elindul Hebrónba. Közben hosszú éveken át Sikemben él. *„Azután Jákób, Paddan-Arámból jövet, épségben eljutott Sikem városáig, amely Kánaán földjén van, és tábort ütött a város előtt”* (18. vers). *„A mezőnek azt a részét, ahol sátrat vert, megvette Hamórnak, Sikem apjának a fiától száz pénzért. Majd oltárt állított oda, és így nevezte el: Isten, Izráel Istene!”* (19-20. vers). Jákób itt már az új nevét használja, amit Istentől kapott, és a felépített oltárnál nem úgy szólítja meg Istent, hogy „Jákób Istene”, hanem „Izráel Istene”. Jákób tehát megvásárolja ezt a területet, mert szeretne ott maradni, és ott is maradt sok éven át.

A 33. és 34. fejezet között eltelik jónéhány év, amikor ugyanis Jákób családjával elhagyta Paddan-Arámb földjét, Dina még hat éves sem volt, ezen a ponton azonban, amikor Dina belép a történetbe, egyértelműen idősebb. 34. fejezet: *„Egyszer Dina, Lea leánya”* – Lea Jákób első felesége volt, az idősebb lány, akit Ráhel helyett adott Lábán Jákóbnak az első alkalommal, és miután Lea több fiút is szült Jákóbnak, végre egy leányuk is született. Dinának tehát sok bátyja volt – Rúben, Simeon, Lévi, Júda, stb. *„Egyszer Dina, Lea leánya, akit Jákóbnak szült, kiment, hogy szétnézzon annak a vidéknek a leányai között”* (1. vers). Az történt tehát, hogy Dina, aki ezen a ponton egy fiatal lány, valószínűleg tinédzserkorú, a Sikem környékén lakó lányokkal kezdett barátkozni. *„Meglátta őt Sikem, a hívvi Hamórnak, az ország fejedelmének a fia. Megfogta, vele hált, és erőszakot követett el rajta. De lelkéből ragaszkodott Dinához, Jákób leányához, mert megszerette a leányt, és szívhez szólóan beszélt a leánnyal. Majd ezt mondta Sikem az apjának, Hamórnak: Szerezd meg nekem feleségül ezt a leányt!”* (2-4. vers). Sikem helytelenül cselekedett, Dinával hált, most azonban úgy tűnik, úriemberként viselkedik. Miután elcsábította Dinát, beleszeret, és feleségül akarja venni. Megkéri hát édesapját, hogy kérje neki feleségül Dinát. *„Jákób meghallotta ugyan, hogy megbecstelenítették a leányát, Dinát, de mert fiai a mezőn voltak a jószággal, hallgatott Jákób, amíg megjöttek. És kiment Hamór, Sikem apja Jákóbbhoz, hogy beszéljen vele. Jákób fiai hazajöttek a mezőről, amikor ezt meghallották. Felháborodtak ezek a férfiak, és nagy haragra lobbantak, mivel gyalázatot követett el Sikem Izráelen, amikor Jákób leányával hált, mert nem szabad így cselekedni. Hamór így beszélt velük: A fiam, Sikem, lelkéből ragaszkodik a leányotokhoz, adjátok hozzá feleségül! Házasodjatok velünk össze: adjátok hozzánk leányaitokat”* – vegyük észre, hogy Hamór többes számban beszél, vagyis Jákóbnak több lánya is lehetett, még ha nem is említi őket név szerint az Ige – *„és vegyétek el a mi leányainkat! Lakjatok közöttünk. Itt az ország előttetek, lakjatok, járjatok benne szabadon, és telepedjete le. Sikem pedig ezt mondta a leány apjának és bátyjainak: Ha elnyerem jóindulatotokat, megadom, amit csak kívántok tőlem. Kérjete tőlem bármekkora mátkapénzt és ajándékot, megadom, amennyit kívántok, csak adjátok hozzám feleségül a leányt!”* (5-12. vers).

„De Jákób fiai álnok módon válaszoltak Sikemnek és apjának, Hamórnak. Azért beszéltek így, mert megbecstelenítette Dinát, a húgukat. Ezt mondták nekik: Nem tehetjük meg azt, hogy húgunkat körülméletlen emberhez adjuk, mert az gyalázat volna ránk. Csak akkor egyezünk bele, ha olyanok lesztek, mint mi, ha minden férfi körülmétkedik nálatok. Akkor hozzátok adjuk leányainkat, a ti leányaitokat pedig elveszük, köztetek lakunk, és egy néppé leszünk. De ha nem hallgattok ránk, és nem metétkedtek körül, akkor fogjuk leányunkat, és elmegyünk. Tetszett a beszédük Hamórnak és Sikemnek, Hamór fiának. Nem is halogatta az ifjú a dolgot, mert kedvelte Jákób leányát, és apja háza népe őt mindennél többre becsülte. Visszament tehát Hamór és fia, Sikem, városuk kapujába, és így szóltak városuk férfiaihoz: Ezek az emberek békében akarnak élni velünk. Hadd lakjanak az országban, és járjanak benne szabadon, hiszen ez az ország elég tágas mindenfelé. Leányaikat feleségül vesszük, a mi leányainkat pedig hozzájuk adjuk. De csak akkor egyeznek bele ezek a férfiak, hogy köztünk lakjanak, és velük egy néppé legyünk, ha minden férfi körülmétkedik nálunk, ahogyan ők is körül vannak metélve. Jóságuk, vagyonuk és minden állatuk a mienk lesz azután, csak egyezzünk bele, hogy köztünk lakjanak! És hallgatott Hamórra meg a fiára, Sikemre mindenki, aki odajött a város kapujába, és körülmétkedett minden férfi, aki odajött a város kapujába” (20-24. vers).

„A harmadik napon azonban, amikor ezek a sebláz miatt szenvedtek, fegyvert ragadott Jákób két fia, Simeon és Lévi, Dina bátyjai, rátörtek a gyanútlan városra, és meggyilkoltak minden férfit. Hamórt is, meg fiát is, Sikemet is kardélre hányták, Dinát pedig kihozták Sikem házából, és elmentek. Így törtek rá Jákób fiai a sebesültekre, a várost pedig kifosztották, mert megbecstelenítették a húgukat. Juhaikat, marháikat, szamaraikat, s ami csak a városban és a mezőn volt, elvitték. Minden vagyonukat, valamint gyermekeiket, és asszonyaikat is mind foglyul ejtették, és a házakat teljesen kifosztották. De Jákób ezt mondta Simeonnak és Lévinek: Bajba kevertetek, gyűlöltté tettetek engem ennek az országnak a lakói előtt, a kánaániak és a perriziek előtt. Én csak kevesedmagammal vagyok, és ha összefognak ellenem, levágnak, és elpusztulok házam népével együtt. De ők azt mondták: Hát szabad úgy bánni a mi húgunkkal, mint valami paráznával?” (25-31. vers). Vegyük csak észre, hogy a fiúk becsapták Hamórt és Sikemet. Érdekes megint csak azt látnunk, hogy ki mint vet, úgy arat. Jákób is becsapta annakidején édesapját, hogy megszerezze áldását. Azután tulajdon nagybátyja csapta őt be, Lábán. Most pedig látja, hogyan csapnak be saját fiai másokat, ahogy látszólag szövetségre lépnek Hamórral és népével, majd rájuk támadnak és lemészárolják őket. Jákób fiai szörnyű dolgot tesznek.

Isten nyíltan és őszintén mutatja meg nekünk, hogy az általa kiválasztott emberek egyáltalán nem voltak tökéletesek. Simeont és Lévit később megítélik tettükért. Évekkel később ugyanis, Mózes első könyvének 49. fejezetében arról olvashatunk, ahogy Jákób a halálos ágyán maga köré gyűjti tizenkét fiát, majd elkezd prófétálni, és tulajdonképpen megmagyarázza nekik, miért nem illeti meg őket az

elsősülöttségi jog. Rúben bűnéről többet is megtudunk majd, ahogy továbbolvasunk az Igében. Júda bűneire is fény derül, sőt látjuk Lévi bűneit is, aki a papi törzs ősatyja. Léviről például kiderül, hogy csaló, hogy szörnyen hirtelenharagú. Amikor Jákób maga köré gyűjti fiát, Simeonhoz és Lévihez fordulva azt mondja, a két fiú embert ölt haragjában. Jákób még sok évvel később is elmarasztalja két fiát szörnyűséges tettükért. A Biblia nem ért egyet cselekedetükkel, nem jelenti ki, hogy helyesen cselekedtek – édesapjuk még évekkel később is szemükre veti, Simeon és Lévi pedig nem kaphatták meg az áldást, mert hirtelen felindulásban, haragjuknak engedelmességgel leléptek egy egész várost. A Biblia őszinte velünk, nem próbálja elrejteni előlünk az emberi bűnöket. Isten semmiképpen sem kommunikálja az Igében, hogy kizárólag tökéletes embereket használ. Ha ugyanis Isten csak tökéletes embereket használna, nem is lenne kit használnia! Istennek tehát azt kell használnia, ami van – és azok mi vagyunk, minden hibánkkal együtt. Emberként hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy Isten csak tökéletes embereket használ, vagy csak tökéletes embereket áld meg – Isten azonban különös gondot fordít annak kidomborítására, hogy az általa használt emberek egyáltalán nem tökéletesek, Isten mégis kiválasztotta és használta őket. Ez mindenképpen bátorító, hiszen te is tudod, hogy nem vagy tökéletes, Isten mégis kiválasztott és használni akar téged. Jó tudni, hogy nem kell tökéletesnek lennem ahhoz, hogy átadjam az életem Istennek. Nem is vagyok tökéletes, de Isten erről is gondoskodott Jézus Krisztuson keresztül, így hát Isten engem is tud használni, ez pedig kimondhatatlanul izgalmas! Isten tehát nem próbálja rejtgetni előlünk Simeon és Lévi bűnét, és nem próbálja elhitetni velünk, hogy tökéletesek voltak. Szörnyű dolgot követtek el, és Isten mégis használni fogja őket, és a nép atyjává teszi mindkettőjüket.

35. fejezet: *„Isten ezt mondja Jákóbnak: Készülj, és menj föl Bételbe, telepedj le ott! Készíts ott oltárt az Istennek, aki megjelent neked, amikor menekültél bátyád, Ézsau elől! Ekkor azt mondta Jákób a háza népének és mindazoknak, akik vele voltak: Távolítsátok el az idegen isteneiket, amelyek nálatok vannak! Tisztítsátok meg magatokat, és váltsátok ruhát!”* (1-2. vers). Jákób tehát megparancsolja háza népének, hogy szabaduljanak meg hamis isteneiktől, és újonnan szánják oda magukat az élő Istennek. Jákób fél: immáron több éve él az országban, visszatért erre a földre, letelepedett. Bámulatos, hogy a jólét idejében milyen könnyen megfeledkezhetünk a szellemi dolgokról. Ilyenkor idegen istenek szívároghatnak be az életünkbe, és szívünk bálványává válhatnak. Megmérgezik Istennel való kapcsolatunkat, gyengítik odaszántságunkat, elvonják figyelmünket, és szépen lassan átveszik Isten helyét az életünkben. Jákób tehát arra buzdít mindenkit, hogy újonnan szánják oda magukat Istennek, mert visszatérnek Bételbe, ahol Jákób korábban már találkozott Istennel. Visszatérnek, hogy újra találkozzanak az Úrral. És bizony hányszor hívott már bennünket is Isten, hogy térjünk vissza arra a helyre, ahol először találkoztunk vele! Emlékeztetek, mit üzent Jézus az efezusi gyülekezetnek a Jelenések könyvében? Jézus figyelmezteti őket, hogy emlékezzenek, honnan jöttek, térjenek meg, és térjenek vissza első

szerelmükhöz. Jézus figyelmezteti az efezusi gyülekezetet, hogy nincs már meg bennük az első szeretet, de hívja őket, hogy térjenek vissza arra a helyre, ahol először találkoztak Istennel, az öröm és izgatottság helyére, ahol ráébredtek Isten jelenlétére. Jákóbot is ide hívja Isten – Bételbe.

„Készüljünk, és menjünk föl Bételbe, oltárt akarok ott készíteni az Istennek, aki meghallgatott, amikor nyomorúságban voltam, és velem volt az úton, amelyen jártam. Áadták azért Jákóbnak a náluk levő idegen isteneket mind, meg a fülbevalókat is, Jákób pedig elásta azokat a cserfa alá, amely Sikemnél van. Majd elindultak, és Isten rettegésbe ejtette a környező városokat, azért nem üldözték Jákób fiait. Így érkezett meg Jákób Lúzba, azaz Bételbe, amely Kánaán földjén van, az egész néppel együtt, amely vele volt. Oltárt épített ott, és elnevezte azt a helyet Él-Bételnek, mert ott jelentette ki magát neki az Isten, amikor bátyja elől menekült” (3-7. vers). Jákób tehát visszatér Bételbe, oltárt épít, újra odaszánja magát Istennek, dicséri Istent, és elnevezi a helyet Él-Bételnek, ami annyit jelent, Bétel Istene. *„Ott halt meg Debóra, Rebeka dajkája, és eltemették Bétel mellett a tölgyfa alá, amelyet a Siratás Tölgyfájának neveztek el”* (8. vers). Rebeka Jákób édesanyja volt, és amikor Rebeka meghalt, Jákób valószínűleg maga mellé fogadta Rebeka szolgálóját. Debóra tehát Jákób házában élt, és mivel már idősebb volt, biztosan a fiatalabb nők segítőjévé és tanácsolójává vált. Debóra tehát Bételben halt meg. Egy tölgyfa alá temették, amelyet a siratás tölgyfájának neveztek el – úgy tűnik tehát, hogy nagyon megkedvelhették őt Jákób házában, és megsiratják.

„Isten újból megjelent Jákóbnak, miután visszatért Paddan-Arámból, és megáldotta őt. Ezt mondta neki Isten: Jákób a te neved. De nem neveznek többé Jákóbnak, hanem Izráel lesz a neved. Így nevezte el Izráelnek” (9-10. vers). Isten tehát ismét megerősíti Jákób új természetét. *„Majd ezt mondta neki Isten: Én vagyok a mindenható Isten! Szaporodjál, és sokasodjál! Nép, sőt népek gyülekezete származik tőled, és királyok sarjadnak ágyékdoból. Neked adom azt a földet, melyet Ábrahámnak és Izsáknak adtam, utánad pedig utódaidnak adom azt a földet. Azután eltávozott tőle Isten, arról a helyről, ahol beszélt vele. Jákób pedig szent oszlopot állított azon a helyen, ahol beszélt vele, kőoszlopot, és italáldozatot mutatott be rajta, és olajat öntött rá. Jákób Bételnek nevezte el azt a helyet, ahol Isten beszélt vele”* (11-15. vers). Isten tehát másodszor is megjelent Jákóbnak Bétel területén, megújította vele szövetségét, és megújította neki tett ígéretét is.

„Azután elindultak Bételből. Már csak rövid út választotta el őket Efrátától, amikor szülnie kellett Ráhelnek, de a szülés nehéz volt” (16. vers). Efráta közel volt Betlehemhez. *„A nehéz szülés közben ezt mondta neki a bába: Ne félj, mert most is fiad lett! Amikor már-már elszállt belőle a lélek, mert haldoklott, Benóninak nevezte el a fiát* (ami annyit jelent, fájdalom fia). *Az apja viszont Benjáminnak nevezte* (ami jobbam fiát jelenti)” (17-18. vers) – Jákób megváltoztatta a fiú nevét, hogy ne kelljen egész életében a fájdalom fiát jelentő nevet viselnie, és egy életen át emlékeznie édesanyja halálára

születésekor. *„Így halt meg Ráhel, és eltemették az Efrátába, azaz Betlehembe vezető úton”* (19. vers). Ezen a ponton Mózes, aki a feljegyzéseket összegyűjtötte, és megírta ezt a könyvet, a következő megjegyzést teszi: *„Sírja fölé emlékoszlopot állított Jákób. Ráhel sírjának az emlékoszlopa ez még ma is”* (20. vers). Körülbelül 400 évvel Ráhel halála után az emlékoszlop még mindig ott állt – mondja Mózes. *„Azután továbbment Izráel, és Migdal-Éderen túl vert sátrat. Amikor Izráel már azon a földön lakott, elment Rúben, és Bilhával, apja másodrangú feleségével hált, de Izráel meghallotta. Jákóbnak tizenkét fia volt”* (21-22. vers).

Itt tehát Rúben, a legidősebb fiú, aki még nem nős, édesapja másodrangú feleségével hált. Bilha idősebb volt Rúbennél, tehát ő sem lehetett teljesen ártatlan. Elképzelhető, hogy valamiféle viszonyuk volt, és látjuk, hogy le is feküdtek egymással, Jákób pedig tudomást szerez róla. Érdekes, hogy Jákób ezen a ponton mintha szemet hunyna Rúben tette felett, az Ige nem említi, hogy Jákób jól megmosná Rúben fejét tette miatt. Sőt, a következő vers már Jákób tizenkét fiának felsorolását tartalmazza. Később azonban, amikor Jákób maga köré gyűjtötte fiait a halálos ágyán, Rúben sem részesül az áldásban, mert *„kiaradt mint a víz, nem maradsz az első, mert atyád ágyába léptél, akkor meggyaláztál, nyoszolyámba léptél”* (1Mózes 49:4). Jákób tehát emlékezteti Rúbent tetteire, ami miatt elveszíti az elsőszülöttségi jogot és az áldást. *„Lea fia volt Rúben, Jákób elsőszülötte, meg Simeon, Lévi, és Júda, Issakár és Zebulon. Ráhel fia volt József és Benjámin. Bilhának, Ráhel szolgálójának a fia volt Dán és Naftáli. Zilpának, Lea szolgálójának a fia volt Gád és Ásér. Ezek voltak Jákób fiai, akik Paddan-Arámban születtek”* (23-26. vers) – ugye Benjámin kivételével. *„És Jákób eljutott apjához, Izsákhöz Mamréba”* – Izsák tehát még életben volt – *„Kirjat-Arbába, azaz Hebrónba, ahol Ábrahám és Izsák jövevényként lakott. Izsák életkora száznyolcvan esztendő volt. Akkor elhunyt Izsák, meghalt öregen, betelve az élettel és elődei mellé került. Fiai, Ézsau és Jákób temették el”* (27-29. vers). Több mint ötven éven át feküdt elgyengülten, vakon Izsák, majd meghalt – milyen szomorúan fejeződik be az élete.

36. fejezet: Ezzel a fejezettel nem foglalkozunk részletesen, itt Ézsau nemzetségéről van szó. Ez a fejezet név szerint felsorolja Ézsau leszármazottait. *„Ez Ézsau, azaz Edóm nemzetsége”* – ő volt az edómiak atyja. A 6. versben ezt olvassuk: *„Akkor Ézsau fogta a feleségeit, fiait, leányait és mindenkit, aki a házához tartozott, meg a jószágát, minden állatát és egész vagyonát, amit Kánaán földjén szerzett, és más országba ment testvére, Jákób elöl.”* Amikor tehát Jákób arra a területre ért, Ézsau továbbvándorolt a Holt-tengertől délkeletre fekvő területekre, és ott letelepedett. *„Mert olyan sok volt a szerzeményük, hogy nem lakhattak együtt, és jószágaik miatt nem bírta őket eltartani a föld, amelyen jövevények voltak”* (7. vers). A 10. versben látjuk, hogy Ézsau egyik fiát Elifáznak hívták, Elifáz egyik fiát pedig Timnának (12. fejezet). Biztosan emlékeztek, hogy Jób könyvében Jób egyik vigasztalóját szintén Elifáznak hívták, és bizony elképzelhető, hogy ugyanarról az Elifáztól van szó, akiről itt olvashatunk, vagyis Ézsau egyik

fiáról. Ha ez valóban így van, Jób könyvét tekinthetjük a Biblia legrégebben íródott könyvének. Mózes első könyvét ugyanis Mózes írta mintegy ötszáz évvel később. Úgy tűnik azonban, hogy Jób könyve épségben fennmaradt, és ha helyesen következtetünk, nemcsak a Biblia, hanem az emberiség történetének legöregebb könyveként kell rá tekintenünk. Az is érdekes továbbá, hogy a 33. versben ezt olvashatjuk: *„Bela halála után a bocrai Jóbáb, Zerah fia lett a király.”* Jóbról is tudjuk, hogy valamiféle uralkodó volt, egy meghatározott terület királya. Elképzelhető, hogy az itt említett Jóbáb nem más, mint Jób, Elifáz pedig mint egyik nagybátyja meglátogatta őt, és vigasztalni próbálta életének nagyon nehéz, nyomorúságos időszakában. Összességében elképzelhető tehát, hogy a 36. fejezetben azok neve is szerepel, akikkel Jób könyvében is találkozunk, ebből pedig láthatjuk, melyik korban élt Jób: Jákób és Ézsau idejében.

A következő alkalommal innen folytatjuk, és megnézzük majd József történetét – ez az egyik legkedvesebb igerésem a Bibliában!

Isten áldjon benneteket, vigyázzon rátok, és vezessen benneteket minden nap! Azért imádkozom, hogy mindannyian tudatára ébredjete Isten jelenlétének, és ne csak fejetekben ismerjétek az Istent, hanem tapasztaljátok is meg Isten jelenlétét és közelségét az életetekben. Adjon nektek erőt az Úr minden próbához. Hadd jussatok el arra a pontra, amikor csak az ő erejében bíztok, felismerve saját gyengeségeteket, és átadva magatokat neki teljesen. Legyen áldott hetetek! Jézus nevében. Ámen.